

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Augurium

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Augurium.

DEFINITIO: ET ETYMOL.

Augurium, Græce αὐροσκοπία, αὐροσκοπία, auguror dicitur. Et est diuinitio ab auum garritu sumpta, sicut aruspicium à motu auium secund. B. Thom. 2. 2. q. 95. art. 3.

Augurium est, quod fit in consideratione maiorum angelorum. ut habetur in Decret. 26. q. 2. Quid sine.

Augurium, quali augurium, vel augurium, aut augurium, dicitur, quod à uum garritu, pro quo antiquissimi etiam Augurum, trissyllabum, vel Augurum dixerunt. Vide Nonium Marcel. Hebr. Nafchab sech à verbo Nischefch, auguratus est, augurium fecit, diuinauit, ominatus est, certas coniecturas habuit. Vide Nu. 23. 23. & 24. 1. & Kefem, generali significatione à verbo Kasam, diuinauit, quod modo in bonam, modo in malam partem accipitur. Tria autem apud profanos extant augurii genera. Nam auium alie volatu, alie cantu, futura prædicant: & illæ quidem præpetes, illæ Olesines dicebantur. Erat & tertium genus ex illarum pasta, quum pullis gallinaceis & cauea depromptis esca porrigebatur. De ista Ethnicorum curiositate prolixè Alexander ab Alexandro, Budæus in Pandect. Peuceus comm. de variis diuinationum generibus, & alii. Sumitur etiam latius Augurii nomen pro quavis diuinatione siue coniectura, Cicero 4. Philip. O mea semper frustra verissima auguria rerum futurarum.

Augur, generali voce, nec non speciali designatur ab Hebræis quemuis diuinatorem & futurorum præscium, ex auium volatu, garritu, strepitu motuque vario, ex inspectione partium corporis humani, ex creatis rebus & artificialibus variis coniectentem, sanctis prophetis fœditum, nec ex prudenti rerum naturalium, vel politicarum consideratione iudicantem, It aboni, id est, diuinum (Gall. deum) diuinatorem nominant. Græc αὐροσκοπία prognosqueur, Gall. hariolum, futurorum coniectorem & prælagum à verbo Lachbah, id est, nouit, cognouit, comprehendit vi mentis atque intellectus quæ postea proferret. Hinc videtur, id est, scio, conspicio: item dicitur à uum scio, cognosco. à uum, quali dicitur, sapiens: videtur noui, & Lat. Video. Specialis designatio multiplex est, teste Peuce. Verbum Nischefch cognationem habet cum Lachsch, multiplicauit, futurauit, Angures enim, diuinatores, incantatores, harioli, atque eiusmodi impostores capitalibus digni supplicii, siue per aues, serpentes aliaue instrumenta Spiritibus immundis & A potatis infernant, futuris & obscurorum verborum mystificationibus sibi suisque consultoribus & discipulis turpiter illudant. Vide Etymolog. Trilingue, Lugduni editum.

BIBLICI LOCI.

Auguria damnantur, Leuit. 19. 26. Deut. 18. 10. reprehenduntur Israelitæ, quod augures audierint, 2. Regum 17. 17. Esai 2. 6.

APOPTHEGMATA.

Misonianus, quum expectantem & stantem equitum turmam inspicere, in qua ipse cum Romanis militibus erat, & moræ causam intelligeret esse, quod augur prius inspicere vellet, quid augurii capiendum esset, ab aue, quam forte in via offenderat: Misonianus aliud à feagi fingens, arcum terendū, prima que sagitta confosam auem in terram detexit: atque ridens ad comites conuersus dixit: Parum consilii atque opis ab irrationalibus animatis posse quenquam sperare: posteaquam pateat, ea nescire, quæ ad se ipsa pertineant. Et re & verbo auguria vana esse, stulteq; eis credi ostendens. Fulg. 1. 7. c. 2.

P. Claudius bello Punico primo, cum prælium nauale committere vellet, auspiciaque more maiorum petisset, & pullarius non exire cauea pullos nunciasset, abiici eos in mare iussit, dicens: Quia esse nolunt, bibant. Et L. Iunius P. Claudii collega, neglectis auspiciis, classem temptate amisit. Horum ille populi iudicio concidit, damnationisque hic ignominiam voluntaria morte præuenit. Val. Maxim. lib. 1. cap. 4. vbi alia exempla occurrunt.

Augustus Cæsar, quum sublimis ex Actrica victoria reuertetur, occurrit inter gratulantes quidam eorum tenens, doctum hæc verba sonare: Aue Cæsar victor. Hac salutatione delectatus Augustus, aueni sex millibus nummum emit. Socius opificis, ad quem nihil ex ea liberalitate peruenerat, indicauit Cæsarī eundem & alium habere eorum, quem vt auferre cogere, rogauit: allatus, verba quæ didicerat, expressit: Aue victor Imperator Antoni. Augustus nihil exasperatus, tantum iussit, vt munus cum delatore pariretur. Bruns. 1. 2. c. 3. Macr. 1. 2. c. 4. Saturn.

Idem salutus similiter à plitaco, & hunc emi iussit. Idem miratus in pica, & hanc mercatus est. Hoc exemplum tenuem quandam futorem sollicitauit, vt eorum instrueret ad huiusmodi salutationem. Qui quum impendio exhauriret, subinde ad auem non respondentem dicere solebat: Opera & impensa perit. Tandem peruenit assidue, vt coruus sonaret dictatam salutationem. Ea quum Augustum prætereuntem salutasset, Cæsar, Satis, inquit, istiusmodi saluatorum habeo domi. Tum coruus, memor & illo-

rum verborum, quæ toties audierat, subtexuit: Cæsar perit. Ad hoc arridens Augustus, iussit emi quantum emerat. Macrob. 1. 2. c. 4. Saturn.

Aula.

DEFINITIO: ET ETYMOL.

Aula, Atrium, Basilica, Regia, Palatium. Regium ædes ecclesiæ, ventis perflantes, vt annotat C. Rhodiginus lib. 7. c. 5. aulam, iocum perflantem. Hoc nomine semper apud Homerum & alios, videtur intelliguntur. Aulas porro nunc pro Regum palatiis, quod ante loca habent subdialia & ampla. Hebr. Salmul, seu vestibulum (pars pro toto) à verbo Salml, colligat lapides palatorum simul colligati videantur. Idem vel Baith, id est, domus, nempe regia. Vide Eitbera & 8. vers. Græc. Ævva, Aula regis occurrit Gen. 4. 5. 16. 4. 2. Dan. 4. 26. & 5. 5.

PHILOSOPHORVM ET HISTORICORVM SENTENTIAE.

Si quis in nauis gubernatione à census æstimatore res eligit, pauperem vero, licet gubernandi peritiorum quam admittat; quid ex hoc sequitur census aliam male nauis ducatur? atqui eodem pacto in quouis alia.

Exigua plane tempora homines quidem omnes volunt rursusque humiliant, sed aulicos maxime. Reuera enim sunt abaculorum calcibus. Isti enim secundum contrarium, modo æri sunt, modo auri: & aulici ad nuntium beati sunt, nunc miser. Polyb. lib. 5.

Perentes à dno aurum, vt argentum, aut imperatorem, aut aulam quid huiusmodi, Societas nuntii uti timabat, quam illudum alex, vel pratum, vel alium cuius plane incertus ellet exitus. Xenoph. lib. 1. de ciuit. cratis.

Ille (nempe in aulis magnatum) ad reprehendendum & facta ardet omnibus animis: vix iatus aperit, ut prompta vietur. Sallust. ad Cæsar.

Secretis criminatōibus intamant ignarum, & quod decipiatur) palam laudatum. Tacit. 1. hist.

Speciem magis in amicitia Principis, quam vix recit. Idem 3. Annal.

Is omnia Principum honesta atque inhonesta laudat. Ibid.

Libentius cum fortuna Principis quam cum Principis. Idem Hist. 1. 1.

Puniendi sunt rerum atrocium ministri, vbi prælia cepti seclera ipsa alius delegant. Idem, Annal. lib. 15.

Ita est compohtus (aueus callidus) vt ex cauea reuocet abnaus, vel propicia agnoscit. Hist. lib. 5.

Bene Agrippa duos, um adnocebat virum, qui in illis vere cuperet. In eis vt dimulicatem rerum ipse amaret, peret. 2. vt gloriam tumine manus aulicis reingere. Ibid.

Notissima vox est eius, qui in cultu regum contumaciam quidam interogaret, quomodo rationum reuocet, secutus enet tenentur: inurias (inquit) accipiant. Agendo. Sa pe adeo inuriam vindicet, et non expectat, hanc acm expedit. Sen. lib. 2. de ira. c. 34.

AULA GRAPHICA DELINEATIO.

Cum quidam ex Dionysii Syraculanorum tyrannibus Damocles commemo. aet in sermone copias eius orationem, dominatus, rerum abundantiam, magnificentiam regiarum, atque beatiorum aium vquam tuus, inquit, tu inquit, Damocles, quoniam hæc te vita delectat, degnitate, & fortunam experiri meam? Cum ille se quod collocauist in hominem in aureo lecto, ita co pulcherrimo sitragulo, magnificis operibus picto, abacosque componit argento auroque cæcato. Tum ad mentem eorum eos delectos iussit consistere, eosque ad nutum illius generat ministrare. Aderant vnguenta, coronæ: incedunt res, mentæ conquiescentissimas pulis extruebantur. Fortassisibi Damocles videbatur. In hoc medio apparatu festinsem lacunari leta equina appetium demittit, vixit, beati illius cernicibus: itaque nec pulicibus illos adspiciebat: nec plenum aicis argentum, nec manuum in mensam, iam ipse desuebat coronæ: denique exanimatum, vt abire liceret, quod iam beatus nollet eue. Cæsar. Tuscul.

Pingatur Vestibulum sublime atque inauratum, etiam mi situm & in solo, verum prociui a terram etiam ingio: præterea inaccessum seime & abruptum inauratum.